

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
бакалаврський	Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
		Цикл дисциплін..... <i>(вказати цикл, до якого належить програма, відповідно до ОПП та навчального плану)</i>	
	Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
		3-й	3-й
	*Змістових модулів – 6	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні/Семінарські/	
		14 год.	6 год.
	Кількість поточних контрольних заходів – 14	Самостійна робота	
		78 год.	108 год.
Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен			

*Кількість змістових модулів визначається за формулою: $ZM = (ЗКК - 1К) \times 2$, де ZM – змістові модулі, $ЗКК$ – загальна кількість кредитів, $1К$ – 1 кредит, що відводиться на підсумковий семестровий контроль.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «правління трудовим потенціалом на мікро-, мезо- та макро-рівнях» є формування теоретичних і практичних знань з питань регулювання процесів відтворення трудового потенціалу, його формування, розвитку та використання.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Управління трудовим потенціалом на мікро-, мезо- та макро-рівнях» є:

- формування знань з теорії управління трудовим потенціалом;
- набуття практичних навичок практичного застосування ефективних методів управління трудовим потенціалом;
- формування та розвиток професійних здібностей у майбутніх фахівців самостійно здійснювати аналіз трудового потенціалу та стан його використання, а також розробляти шляхи вирішення наявних проблем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

знати:

- зміст системи управління трудовим потенціалом, її елементи;
- суб'єкт та об'єкт управління трудовим потенціалом на різних управлінських рівнях;
- сутність основних методів управління, сфери їх застосування;
- зміст формування та розвитку трудового потенціалу;
- завдання управління формуванням загальноосвітнього та професійно кваліфікаційного рівня трудового потенціалу;
- сучасний рівень використання трудового потенціалу;
- сутність резервів і шляхів підвищення ефективності використання трудового потенціалу України;
- характеристику міжнародного співробітництва з управління трудовим потенціалом;
- сучасні проблеми управління трудовим потенціалом в контексті міжнародного досвіду

ВМІТИ:

- характеризувати роль різних соціально-демографічних груп населення в потенціалі суспільства;
- характеризувати суб'єкти, об'єкти, зміст та методи управління трудовим потенціалом на різних рівнях;
- аналізувати вимоги до якості трудового потенціалу, що обумовлюються змінами змісту та характеру праці в ринкових умовах;
- розробляти пропозиції щодо поліпшення управління трудовим потенціалом з урахуванням міжнародного досвіду;
- розраховувати та аналізувати показники ефективності використання трудового потенціалу;
- оцінювати резерви підвищення ефективності використання трудового потенціалу та обґрунтовувати шляхи їх використання.

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Загальні компетентності:	
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з навчально-методичними посібниками). Практичні методи (творчі завдання, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій). Контрольні заходи: виконання теоретичних та практичних завдань на практичних заняттях, розв'язання практичних задач та розбирання практичних кейсів з дисципліни.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:	
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких,	Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з навчально-методичними посібниками). Практичні методи (творчі завдання, контрольні роботи).

<p>торговельних і біржових структур. СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур</p> <p>СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків..</p>	<p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p> <p>Контрольні заходи: виконання теоретичних та практичних завдань на практичних заняттях, розв'язання практичних задач та розбирання практичних кейсів з дисципліни.</p>
<p>Програмні результати навчання:</p>	
<p>ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.</p> <p>ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.</p> <p>ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>ПРН 20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий)</p> <p>Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим модулем.</p>

Міждисциплінарні зв'язки. Інформатика, політекономія, мікроекономіка, макроекономіка, демографія, економіка праці, статистика, регіональна економіка

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретичні аспекти та основні категорії управління трудовим потенціалом

Тема 1. Історичний аспект розвитку науки «Управління трудовим потенціалом на мікро-, мезо- та макро- рівнях»

Сучасні умови ведення бізнесу. Особливості управління трудовим потенціалом на сучасному етапі. Предмет, метод, завдання та необхідність

вивчення запропонованої дисципліни. Місце і роль "Управління трудовим потенціалом" серед інших наук. Генезис кадрового менеджменту як науки. П'ять менеджерських революцій. Від Ф. У. Тейлора до А. Маслоу та І. Ансоффа

Тема 2. Населення як природна основа формування трудового потенціалу

Населення як демографічна категорія. Структура населення, види структур: статеві-вікова, сімейна, економічна, соціальна. Природний рух населення: сутність, значення та показники в міру. Міграційний рух населення: сутність, причини та види міграцій. Показники, що характеризують масштаби та інтенсивність міграцій. Відтворення населення

та його типи. Особливості сучасного відтворення населення. Демографічний вимір трудового потенціалу. Джерела інформації про населення.

Тема 3. Регулювання демографічного розвитку

Сутність демографічної ситуації. Характеристика демографічної ситуації в Україні. Динаміка чисельності населення, сучасні тенденції демографічних процесів — народжуваності, смертності, шлюбності. Зміни вікової структури та очікуваної тривалості життя. Взаємозв'язок демографічних процесів з соціально-економічними. Демографічна політика: сутність, об'єкт, суб'єкт, основні напрями та засоби реалізації. Міграційна політика. Концепція державної міграційної політики. Механізми та показники, що визначають рівень інтенсивності трудової міграції. Трудова міграція населення в Україні. Об'єктивна необхідність регулювання демографічних процесів.

Змістовний модуль 2. Основні напрями управління трудовим потенціалом

Тема 4. Трудовий потенціал суспільства

Сутність поняття – трудовий потенціал. Трудовий потенціал індивіда, колективу підприємства, суспільства. Співвідношення понять – трудові ресурси, – трудовий потенціал, – економічно активне населення, – людський фактор, – людський капітал. Місце трудового потенціалу в системі потенціалів соціально-економічної системи. Взаємозв'язок населення і трудового потенціалу, роль різних соціально-демографічних груп населення в трудовому потенціалі суспільства. Формування та роль трудового потенціалу. Основні чинники, що впливають на формування та розвиток трудового потенціалу: соціально-економічні, науково-технічні, психологічні. Відтворення трудового потенціалу в системі управління ринком праці.

Тема 5. Система управління трудовим потенціалом

Управління як соціально-економічне явище і як процес, його функції. Сутність і структура системи управління трудовим потенціалом, її елементи. Завдання управління трудовим потенціалом: об'єкти, суб'єкти та рівні. Методи управління трудовим потенціалом: адміністративно-організаційні, економічні та соціально-психологічні. Їхній зміст і пріоритетні сфери застосування. Характеристика сучасного етапу управління трудовим потенціалом України.

Тема 6. Забезпечення системи управління трудовим потенціалом.

Зміст науково-методичного забезпечення управління трудовим потенціалом. Науково-дослідні установи, що надають послуги з науково-методичного забезпечення, напрями їх спеціалізації. Координація діяльності

науково-дослідних установ. Науково-правове забезпечення управління трудовим потенціалом, закони та підзаконні акти, що регулюють правові заходи управління трудовим потенціалом. Структура державних органів з управління трудовим потенціалом: загальнодержавні, регіональні, галузеві. Їх взаємодія в прийнятті та реалізації рішень. Матеріальне, кадрове та фінансове забезпечення управління трудовим потенціалом.

Змістовий модуль 3. Забезпечення управління трудовим потенціалом

Тема 7. Ринок праці в системі управління трудовим потенціалом

Ринок праці як підсистема ринкової економіки: особливості та відмінності від інших ринків. Складові частини ринку праці. Регулятори ринку праці. Людський капітал як соціально-економічна категорія; економічна оцінка здібностей людини робити прибуток. Формування концепції людського потенціалу. Значення концепції людського капіталу для регулювання ринку праці (вирішення питань регулювання ринку праці), розроблення індивідуальних програм, програм управління людськими ресурсами, розвитку трудового потенціалу, зростання продуктивності праці. Людський капітал як активна частина трудового потенціалу, складові людського капіталу. Особливості людського капіталу на різних рівнях. Спільне і відмінне у людському та речовому капіталах. Сутність інвестицій у людський капітал, їх значення для економічного зростання. Особисті інвестиції. Ефективність інвестицій в людський капітал. Методи їх визначення. Роль держави в інвестуванні людського капіталу.

Тема 8. Планування і прогнозування трудових ресурсів

Суть і значення планування і прогнозування трудових ресурсів для поступального розвитку суспільства. Основні завдання планування. Методи планування і прогнозування трудових ресурсів. Метод екстраполяції. Нормативний метод. Метод послідовних наближень. Компонентний метод. Етапи прогнозування трудових ресурсів. Етапи планування трудових ресурсів. Система балансів трудових ресурсів. Баланс ринку праці. Річний баланс наявності та розподілу фахівців з вищою освітою. Побудова схеми балансу трудових ресурсів, його зміст. Етапи та методика планування й прогнозування трудових ресурсів. Міжгалузевий баланс затрат суспільної праці. Зведений баланс трудових ресурсів. Часткові баланси трудових ресурсів. Баланс ринку праці, його сутність, порядок і методи розробки. Методика проведення балансових розрахунків. Прогнозування чисельності і складу трудових ресурсів. Планування зайнятості працездатного населення та забезпечення потреб народного господарства в робочій силі. Оптимізація пропорцій розподілу трудових ресурсів за галузями народного господарства, територіями та основними видами діяльності. Прогнозування чисельності населення і складу трудових ресурсів. Демографічний прогноз. Соціально-економічний прогноз. Світовий досвід планування та прогнозування трудових ресурсів. Американська система управління. Шведська система управління. Італійська система управління

Тема 9. Макроекономічні аспекти регулювання зайнятості трудових ресурсів

Основні напрями регулювання зайнятості трудових ресурсів. Зайнятість і безробіття як соціально-економічні явища. Поняття і функції зайнятості. Сутність категорії "зайняте населення". Поняття ефективної зайнятості. Види і форми зайнятості. Сутність категорії безробіття. Види безробіття. Шляхи зниження рівня безробіття. Державне регулювання зайнятості в Україні. Механізм управління зайнятістю населення. Державна політика зайнятості, її зміст, принципи, методи реалізації. Активна і пасивна політика держави у сфері зайнятості. Суб'єктивні та об'єктивні чинники зайнятості. Механізм регулювання зайнятості населення. Методи впливу на попит, пропозицію і ціну робочої сили на макрорівні. Державна і регіональні програми зайнятості: призначення, структура, зміст. Порядок формування, організація виконання програм зайнятості. Програма зайнятості на базовому і територіальному рівнях. Зарубіжний досвід реалізації державної політики зайнятості. Оцінка ефективності політики зайнятості в Україні.

Тема 10. Формування загальноосвітнього та кваліфікаційного рівня трудового потенціалу

Завдання управління з формування загальноосвітнього та професійного рівня трудового потенціалу. Роль кваліфікованих кадрів у сучасному виробництві. Поняття та основні показники загальноосвітнього і професійного рівня. Закономірності розвитку системи трудового потенціалу. Управління формуванням якості трудового потенціалу. Напрямки щодо вдосконалення якості трудового потенціалу. Конкурентоспроможність робочої сили і професійна мобільність людини на ринку праці. Чинники мобільності. Система професійної підготовки трудових ресурсів в Україні. Зміст, принципи та структура загальної і професійної освіти в Україні. Навчальні заклади різних форм власності. Освітні рівні України. Середня школа. Середня спеціальна освіта. Професійно-технічна освіта. Вища освіта. Організація підготовки й підвищення кваліфікації кадрів робітничих професій. Функції та структура державної системи загальної та професійної освіти. Роль навчальних закладів альтернативних форм власності. Організаційні форми та соціально-економічні важелі заохочення перепідготовки, набуття другої освіти та підвищення кваліфікації. Організація перепідготовки працюючих і безробітних. Система підвищення кваліфікації. Курси. Індивідуальне навчання. Зарубіжний досвід формування професійного рівня трудового потенціалу.

Змістовий модуль 4. Забезпечення управління розвитку трудового потенціалу

Тема 11. Людський капітал – домінуючий чинник соціально-економічного розвитку суспільства

Сутність людського капіталу. Людський капітал, як складова інтелектуального капіталу. Ефективність використання людського капіталу. Мікро- та макроекономічні

рівні поняття "людський капітал". Теорія людського капіталу. Людський капітал як складова інтелектуального капіталу. Управління людським капіталом організації. Методи оцінки ефективності використання людського капіталу. Ефективність використання людського капіталу.

Тема 12. Людський розвиток

Концепція людського розвитку. Основні напрями людського розвитку на сучасному етапі. Стан людського розвитку в Україні. Людський розвиток як мета і критерій суспільного прогресу. Людський розвиток як найважливіший індикатор і чинник суспільного прогресу. Проблеми людського розвитку в економічних концепціях. Концепція людського розвитку, запропонована експертами ООН - її логіка та зміст. Проблема оптимізації взаємозв'язку між людським розвитком і економічним зростанням. Методологія кількісної оцінки рівня людського розвитку. Сутність показника - індекс розвитку людського потенціалу, запропонованого ПРООН. Методика розрахунку складових індексу розвитку людського потенціалу - очікуваної тривалості життя, рівня освіченості, рівня добробуту (обсягу реального ВВП на одну людину). Особливості методики розрахунку індексу людського потенціалу в національних умовах. Методики розрахунку, запропоновані українськими вченими. Взаємозв'язок економічного зростання, зайнятості та людського розвитку. Економічне зростання, пропозиція праці і попит на неї. Людський розвиток і безробіття. Рівень життя, нерівність і людський розвиток. Гендерна нерівність у розвитку та використанні людського потенціалу в Україні. Динаміка показників людського розвитку.

Тема 13. Мотивація економічної активності населення

Поняття мотивації. Розвиток та основні теорії мотивації. Класифікація мотивації і мотивів. Складові мотивації економічної активності населення в системі управління трудовим потенціалом. Управління мотивацією економічної активності населення. Мотивація як процес активізації життєво важливих мотивів людей до економічної діяльності. Сутність категорії — економічна активність, її види. Фактори мотивації економічної активності трудового потенціалу. Методи мотивації економічної активності: адміністративні, правові, економічні. Сучасні проблеми мотивації економічної активності трудового потенціалу.

Тема 14. Доходи населення і рівень життя

Теоретичні аспекти регулювання трудового потенціалу в умовах ринкової економіки. Соціально-економічні аспекти праці. Економічні закони, що регулюють розподільчі відносини в ринковій економіці. Сутність і структура доходів населення та джерела їх формування. Номінальні та реальні, сукупні та грошові доходи, бруто-доходи та нетто доходи, трудові та нетрудові доходи. Необхідність регулювання доходів у ринковій економіці. Еволюція політики доходів і зарубіжний досвід їх регулювання. Нормативно-правові акти, що регулюють доходи. Державне регулювання доходів, державні соціальні стандарти та їх соціально-економічне значення. Вартість життя і споживчий бюджет. Доходи та платоспроможність населення. Рівень (якість) життя населення та його вплив на економічну і соціальну активність. Розподіл

населення за рівнем доходів. Бідність та її виміри. Програми подолання бідності в Україні.

Змістовий модуль 5. Суспільна організація та соціальна політика в системі управління трудовим потенціалом

Тема 15. Суспільна організація праці в системі управління трудовим потенціалом

Теоретичні основи й об'єктивні передумови суспільної організації праці. Соціально-трудова відносина та їх суб'єкти. Основні соціальні сили 17 суспільства і необхідність узгодження їх дій у сфері соціально-трудова відносина. Регулювання соціально-трудова відносина. Сутність соціального партнерства та його роль у регулюванні соціально-трудова відносина і використанні трудова відносина. Принципи, функції та напрямки соціального партнерства. Складові системи соціального партнерства та механізм її функціонування. Державні функції щодо соціального партнерства. Функції роботодавця. Рівні регулювання соціально-трудова відносина. Порядок ведення переговорів на національному рівні та укладання генеральної угоди. Закон України "Про колективні договори та угоди". Структура і зміст генеральної угоди. Суб'єкти соціального партнерства. Суб'єкти і порядок проведення переговорів на галузевому (територіально-галузевому) рівні. Зміст галузевих і регіональних угод, Регулювання соціально-трудова відносина. Соціальне партнерство на виробничому рівні. Система колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносина. Колективний договір як основний нормативний акт регулювання трудова відносина на рівні підприємства (організації). Зміст колективно-договірних угод. Національна рада соціального партнерства. Зарубіжний досвід соціального партнерства. Досвід застосування принципів соціального партнерства в країнах з розвиненою ринковою економікою. Правові та організаційні проблеми становлення системи соціального партнерства в Україні

Тема 16. Соціальна політика в системі управління трудовим потенціалом

Роль та зміст соціальної політики в системі управління трудовим потенціалом. перспективи розвитку соціальної політики в Україні з урахуванням світового досвіду. Зміст соціальної політики на етапі переходу до ринкової економіки та завдання державної соціальної політики. Суб'єкти соціальної політики. Мета соціальної політики. Головні завдання соціальної політики. Соціальний моніторинг та принципи соціальної політики. Сучасні напрямки соціальної політики в Україні. Соціальний захист населення як елемент соціальної політики. Зміст процесу соціального захисту населення. Принципи побудови системи соціального захисту. Адресність соціальної допомоги. Роль суспільних фондів споживання. Зміст процесу соціального страхування. Форми соціального страхування населення в нових економічних умовах. Бюджетно-страхова система фінансування охорони здоров'я і впровадження страхової

медицини. Система пенсійного забезпечення. Перспективи розвитку соціальної політики в Україні з урахуванням світового досвіду

Тема 17. Трудові конфлікти та методи їх розв'язання

Поняття та види конфліктів. Причини виникнення конфліктів. Методи управління конфліктами. Використання примирних процедур при розв'язанні трудових конфліктів. Типи трудових конфліктів. Мотиваційний конфлікт. Комунікаційний конфлікт. Влада і безвладдя. Внутрішньоособистий конфлікт. Міжособистий конфлікт. Конфлікт між особистістю і групою. Між груповий конфлікт. Причини виникнення конфліктів. Фактори виникнення трудових конфліктів в умовах ринкових економічних відносин. Економічні фактори. Соціальні фактори. Розподіл ресурсів. Взаємозалежність завдань. Розбіжність з метою. Розбіжність в уявленнях і цінностях. Розбіжність у манері поведінки і цінностях. Незадовільні комунікації. Суб'єкти і предмет трудових конфліктів. Функції трудових конфліктів. Методи управління конфліктами. Нормативно-правова база розв'язання трудових конфліктів в Україні. Роль примирних процедур при розв'язанні трудових конфліктів і механізм їх реалізації. Методи і засоби запобігання трудових конфліктів. Визначення загально організаційних комплексних цілей. Роз'яснення вимог до роботи. Координаційні та інтеграційні механізми. Структура системи винагород. Загладжування. Ухилення. Розв'язання проблеми. Примус. Поступка. Досвід регулювання трудових конфліктів у зарубіжних країнах. Використання примирних процедур при розв'язанні трудових конфліктів

Змістовий модуль 6. Зарубіжний досвід управління трудовим потенціалом

Тема 18. Міжнародне співробітництво в системі управління трудовим потенціалом

Розвиток міжнародної міграції робочої сили як форма економічних відносин. Вплив міжнародної економічної інтеграції на процеси управління трудовим потенціалом. Міжнародна організація праці (МОП): цілі, завдання та основні конвенції з питань управління трудовим потенціалом. Сутність міжнародної економічної інтеграції. Створення єдиного ринку праці в країнах Європейського економічного співробітництва. Специфіка діяльності Ради Європи. Участь України в європейських і світових структурах. Двостороннє міжнародне співробітництво в управлінні трудовим потенціалом. Проблеми інтеграції України у світовий ринок праці. Міжнародна організація праці (МОП). Її цілі, завдання, функції, структура та основні напрямки діяльності. Конвенції і рекомендації МОП з питань використання трудового потенціалу і соціального захисту населення. Глобалізація світової економіки та рекомендації МОП з урегулювання системи управління трудовим потенціалом.

Тема 19. Зарубіжний досвід управління трудовим потенціалом

Зарубіжний досвід реалізації державної програми зайнятості. Зарубіжний досвід

формування професійного рівня трудового потенціалу. Зарубіжний досвід соціального партнерства. Зарубіжний досвід використання примирних процедур при розв'язанні трудових конфліктів. Активні програми зайнятості. Пасивні програми зайнятості. Світовий досвід планування та прогнозування трудового потенціалу. Американська модель планування та прогнозування трудового потенціалу. Скандинавська модель планування та прогнозування трудового потенціалу. Італійська модель планування та прогнозування трудового потенціалу. Зарубіжний досвід формування загальноосвітнього та професійного рівня трудового потенціалу. Формування загальноосвітнього та професійного рівня трудового потенціалу у Великій Британії. Формування загальноосвітнього та професійного рівня трудового потенціалу у країнах Заходу. Формування загальноосвітнього та професійного рівня трудового потенціалу в країнах Центральної Європи. Досвід застосування принципів соціального партнерства в країнах з розвинутою ринковою економікою.

Тема 20. Ефективність використання трудового потенціалу

Показники та критерії ефективності використання трудового потенціалу. Механізм регулювання ефективного використання трудового потенціалу. Сучасний рівень ефективності використання трудового потенціалу України та її резерви. Загальнотеоретичні основи ефективності господарювання. Поняття, критерії та показники економічної та соціальної ефективності використання трудового потенціалу. Чинники підвищення ефективності використання трудового потенціалу на різних рівнях. Поняття резервів ефективності використання трудового потенціалу та методичні основи їх класифікації. Механізм регулювання ефективного використання трудового потенціалу. Сучасний рівень ефективності використання трудового потенціалу в Україні. Характеристика підвищення резервів ефективності використання трудового потенціалу та шляхи їх реалізації.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські/ Практичні /Лабораторні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Тео. зав-ня, к-ть балів в	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	5	4	1	1	1	8	15	5	5	10
2	15	7	4	1	3	0,5	8	15	5	5	10
3	15	10	6	1	4	1	8	15	5	5	10
4	15	11	7	1,5	4	1,5	8	15	5	5	10
5	15	5	4	1	1	1	8	15	5	5	10
6	15	4	3	0,5	1	1	8	15	5	5	10
Усього за змістові модулі	90	42	28	6	14	6	48	90	30	30	60

Підсумковий семестровий контроль екзамен	30						30	30	20	20	40	
Загалом	90								100			

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1. Історичний аспект розвитку науки «Управління трудовим потенціалом на мікро-, мезо- та макро- рівнях»	1	
	Тема 2. Населення як природна основа формування трудового потенціалу	2	0,5
	Тема 3. Регулювання демографічного розвитку	1	0,5
2	Тема 4. Трудовий потенціал суспільства	2	
	Тема 5. Система управління трудовим потенціалом	1	0,5
	Тема 6. Забезпечення системи управління трудовими потенціалом.	1	
3	Тема 7. Ринок праці в системі управління трудовим потенціалом	2	0,5
	Тема 8. Планування і прогнозування трудових ресурсів	2	
	Тема 9. Макроекономічні аспекти регулювання зайнятості трудових ресурсів	1	0,5
	Тема 10. Формування загальноосвітнього та кваліфікаційного рівня трудового потенціалу	1	
4	Тема 11. Людський капітал – домінуючий чинник соціально-економічного розвитку суспільства	2	0,5
	Тема 12. Людський розвиток	1	
	Тема 13. Мотивація економічної активності населення	2	0,5
	Тема 14. Доходи населення і рівень життя	2	0,5
5	Тема 15. Суспільна організація праці в системі управління трудовим потенціалом	1	
	Тема 16. Соціальна політика в системі управління трудовим потенціалом	1	0,5
	Тема 17. Трудові конфлікти та методи їх розв'язання	2	0,5
6	Тема 18. Міжнародне співробітництво в системі управління трудовим потенціалом	1	0,5
	Тема 19. Зарубіжний досвід управління трудовим потенціалом	1	
	Тема 20. Ефективність використання трудового потенціалу	1	0,5
Разом		28	6

6. Теми практичних (семінарських/лабораторних) занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Тема 1. Історичний аспект розвитку науки «Управління трудовим потенціалом на мікро-, мезо- та макро- рівнях»		
	Тема 2. Населення як природна основа формування трудового потенціалу	1	0,5
	Тема 3. Регулювання демографічного розвитку		0,5
2	Тема 4. Трудовий потенціал суспільства	1	0,5
	Тема 5. Система управління трудовим потенціалом	1	
	Тема 6. Забезпечення системи управління трудовими потенціалом.	1	
3	Тема 7. Ринок праці в системі управління трудовим потенціалом	1	
	Тема 8. Планування і прогнозування трудових ресурсів	1	0,5

	Тема 9. Макроекономічні аспекти регулювання зайнятості трудових ресурсів	1	0,5
	Тема 10. Формування загальноосвітнього та кваліфікаційного рівня трудового потенціалу	1	
4	Тема 11. Людський капітал – домінуючий чинник соціально-економічного розвитку суспільства	1	
	Тема 12. Людський розвиток	1	0,5
	Тема 13. Мотивація економічної активності населення	1	0,5
	Тема 14. Доходи населення і рівень життя	1	0,5
5	Тема 15. Суспільна організація праці в системі управління трудовим потенціалом		0,5
	Тема 16. Соціальна політика в системі управління трудовим потенціалом		
	Тема 17. Трудові конфлікти та методи їх розв'язання	1	0,5
6	Тема 18. Міжнародне співробітництво в системі управління трудовим потенціалом		
	Тема 19. Зарубіжний досвід управління трудовим потенціалом		0,5
	Тема 20. Ефективність використання трудового потенціалу	1	0,5
Разом		14	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів *

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	**Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання -	Питання для підготовки: за темою практичних занять 1	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 2	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2		https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	10
2	Теоретичні завдання	Питання для підготовки за темою практичних) занять 3	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 3	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	1	...	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	10
3	Теоретичні завдання	Питання для підготовки за темою практичних) занять 4	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 4 Питання для підготовки за темою практичних) занять 4	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	1	...	...	10
4	Теоретичні завдання	Питання для підготовки за	https://moodle.znu.edu.ua	5

		темою практичних) занять 5	a/course/view.php?id=11537	
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 5	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	1	...	...	10
5	Теоретичні завдання	Питання для підготовки за темою практичних) занять 6	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 6	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	1	...	...	10
6	Теоретичні завдання	Питання для підготовки за темою практичних) занять 7	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
	Практичне завдання -	Вимоги до виконання та оформлення: підготувати презентацію за обраним питанням з теми практичних занять 7	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	5
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	1	...	...	10
				60

8. Підсумковий семестровий контроль***

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	20
	Практичне завдання	Тести в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11537	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Іванісов О.В. Управління трудовим потенціалом. Навчально-практичний посібник / Іванісов О. В., Єрмоленко О. А., Доровської О. Ф. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2018. – 392 с.
2. Кузнецова Т.В. Управління потенціалом підприємства: навч.посіб./ Т.В. Кузнецова, Ю.В. Красовська, О.М. Подлевська: Рівне: НУВГП, 2017. – 196 с.

3. Осовська Г. В. Управління трудовими ресурсами : навч. посібн. / Г. В. Осовська, О. В. Крушельницька. Київ : Кондор, 2009. – 224 с.
4. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч. посібн. / Н. І. Єсінова– К. : Кондор, 2004. – 432 с.
5. Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П. Управління трудовим потенціалом: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2005. - 403 с.
6. Державна програма зайнятості населення на 2021 – 2024 роки // Голос України. – 2020.
7. Качан Є. П. Управління трудовими ресурсами : навч. посібн. / Є. П. Качан, Д. Г. Шушпанов. – К. : Вид. Дім "Юридична книга", 2003. – 258 с.

Додаткова:

1. Про зайнятість населення: Закон України// Закони України. Т1. Київ : АТ «Книга», 1996. –112 с.
2. Кодекс законів про працю в Україні. Київ : Праця, 1994. 240 с.
3. Статистичний щорічник України, 2020 рік, Держкомстат України, - Київ : Статистика , 2021 р, 748 с.
4. Богиня Д. П. Основи економіки праці / Д. П. Богиня, О. А. Грішнова. Київ : Знання-Прес,2000. – 314 с.
5. Белокрылова О. С. Экономика труда / О. С. Белокрылова, Е. В. Михалкина. – Ростов н/Д. :Феникс, 2010. 224 с.
6. Василюк М. Заробітна плата в умовах ринку: соціально-економічні аспекти // Україна:аспекти праці. – 2007. – № 3 – 4. – С. 29–32.
7. Колот А. М. Мотивація персоналу : підручник / А. М. Колот. Київ : КНЕУ, 2002. – 338 с.
8. Ломанова І. Про регулювання розміру фондів оплати підприємств виробничої сфери / І. Ломанова, О. Уманський, М. Харченко // Україна: аспекти праці. – 2009. – № 2. – С. 9–16.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення:29.07.2020).
2. Кабінет Міністрів України. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
3. Лідерство в питаннях та відповідях. URL: <http://www.mahindrasatyam.com>. (дата звернення:29.07.2020).
4. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 29.07.2020).
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>(дата звернення: 29.07.2020).
6. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua/. (дата звернення:29.07.2020).